

SYLABUS
DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2025/2026 – 2027/2028
(skrajne daty)
Rok akademicki 2026/2027

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	ZAJĘCIA FAKULTATYWNE VIII – Rozwój społeczno-gospodarczy ziem polskich w młodszym okresie przedrzymskim i w okresie rzymskim
Kod przedmiotu*	
nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Wydział Humanistyczny
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Archeologii
Kierunek studiów	Archeologia
Poziom studiów	studia I stopnia
Profil	ogólnoakademicki
Forma studiów	studia stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	II rok, 4 semestr
Rodzaj przedmiotu	kierunkowy do wyboru
Język wykładowy	polski
Koordynator	Dr Agnieszka Půlpánová-Reszczyńska
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	Dr Agnieszka Půlpánová-Reszczyńska

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt. ECTS
4			15						2

1.2. Sposób realizacji zajęć

zajęcia w formie tradycyjnej

zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)

ZALICZENIE Z OCENĄ

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Podstawowa wiedza o okresie lateńskim, rzymskim i wędrówek ludów, a także wiedza z zakresu wcześniejszych epok pradziejów.
--

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C1	Zapoznanie studentów z zagadnieniami związanymi z osadnictwem i gospodarką ludności zamieszkującej ziemie polskie w młodszym okresie przedrzymskim i okresie rzymskim
C2	Zapoznanie studentów z zagadnieniami społecznymi oraz kulturą duchową na ziemiach polskich od młodszego okresu przedrzymskiego do wczesnej fazy okresu wędrówek ludów

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu STUDENT	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
EK_01	Zna i rozumie podstawowe pojęcia związane z osadnictwem, gospodarką i strukturą społeczną ludności ziem polskich w młodszym okresie przedrzymskim i okresie rzymskim	K_Wo2, K_Wo3
EK_02	Zna i rozumie znaczenie poszczególnych rodzajów źródeł do rekonstrukcji procesów gospodarczo-społecznych od okresu lateńskiego po wczesną fazę okresu wędrówek ludów	K_Wo6
EK_03	Potrafi scharakteryzować procesy osadnicze i zmiany gospodarcze zachodzące na ziemiach polskich od okresu lateńskiego po wczesną fazę okresu wędrówek ludów	K_Uo2, K_Uo3, K_Uo6
EK_04	Potrafi scharakteryzować strukturę społeczną ludności największych kultur archeologicznych na ziemiach polskich od młodszego okresu przedrzymskiego do okresu rzymskiego	K_Uo2, K_Uo3, K_Uo6
EK_05	Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy, akceptacji poglądów innych badaczy oraz stosowania się do zasad etyki zawodowej w pracy naukowej	K_Ko1, K_Ko4

3.3 Treści programowe

A. Problematyka ćwiczeń

Treści merytoryczne
1. Omówienie zagadnień wstępnych do tematyki gospodarczo-społecznej.
2. Gospodarka żywnościowa na ziemiach polskich w młodszym okresie przedrzymskim i okresie rzymskim.
3. Omówienie wyspecjalizowanych gałęzi produkcji rzemieślniczej od okresu lateńskiego do wczesnej fazy okresu wędrówek ludów.

¹ W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

4. Struktura osadnicza i budownictwo na ziemiach polskich w młodszym okresie przedrzymskim i okresie rzymskim.
5. Omówienie struktury społecznej ludów zamieszkujących ziemie polskie w omawianym okresie.
6. Próba rekonstrukcji wierzeń oraz zwyczajów życia codziennego ludności ziem polskich w młodszym okresie przedrzymskim i okresie rzymskim.

3.4 Metody dydaktyczne

Konwersatorium: wykład z prezentacją multimedialną, analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01	OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ	KONWERSATORIUM
EK_02	OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ	KONWERSATORIUM
EK_03	OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ	KONWERSATORIUM
EK_04	OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ	KONWERSATORIUM
EK_05	OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ	KONWERSATORIUM

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

100% ocena aktywności studenta podczas zajęć, udział w dyskusji na podstawie zadanych lektur
--

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny z harmonogramu studiów	15
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, egzaminie)	10
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	25
SUMA GODZIN	50
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	2

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	Nie dotyczy
zasady i formy odbywania praktyk	Nie dotyczy

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

Andrzejowski J., Kokowski A., Leiber Ch. (red.), Wandalowie. Strażnicy bursztynowego szlaku. Katalog wystawy, Lublin-Warszawa 2004.
Czarnecka K., Struktura społeczna ludności kultury przeworskiej, Warszawa 1990
Michałowski A., Budownictwo kultury przeworskiej, Poznań 2011.
Orzechowski Sz., Hutnictwo żelaza na ziemiach polskich w starożytności poza obszarem wyspecjalizowanych centrów – ekstensywny nurt produkcji, [w:] Kultura przeworska. Procesy przemian i kontakty zewnętrzne, Łódź 2019
Rodzińska-Nowak J., Gospodarka żywnościowa ludności kultury przeworskiej, Kraków 2012
Skóra K., Struktura społeczna ludności kultury wielbarskiej, Łódź 2015

Literatura uzupełniająca:

Michałowski A., Osady kultury przeworskiej z terenów ziem polskich, Poznań 2003.
Orzechowski Sz., Region żelaza. Centra hutnicze kultury przeworskiej, Kielce 2013
Orzechowski Sz., Suliga I. (red.), 50 lat badań nad starożytnym hutnictwem świętokrzyskim, Kielce 2006
Piotrowska M., Zaczerpnąć wody. Sposoby użytkowania studni w pradziejach na przykładzie znalezisk związanych z kulturą przeworską. W: K. Kot, M. Piotrowska, M. Olędzki, A. Michałowski (red.), Kultura przeworska. Procesy przemian i kontakty zewnętrzne, Łódź 2019
Tacyt, Germania, Publiusz Korneliusz Tacyt, Germania, przekład Tomasz Płóciennik, wstęp i komentarz Jerzy Kolendo, Poznań, 2008.
Wielowiejski J., Życie codzienne na ziemiach polskich w okresie wpływów rzymskich (I-V w.), Warszawa 1976.
Literatura uzupełniająca do poszczególnych zagadnień podawana jest w trakcie zajęć.